

Uppföljning av Västra Götalandsregionens hållbarhetsmål 2024

Hållbarhet för varje människa och för vår planet

Västra Götalandsregionens (VGR:s) hållbarhetsmål antogs av regionfullmäktige 2021 och gäller för alla VGR:s förvaltningar och bolag samt verksamheter som finansieras av VGR.

Hållbarhetsmålen är prioriterade utifrån VGR:s huvuduppdrag och samlar VGR:s hållbarhetsambitioner.

Tillsammans ska hållbarhetsmålen bidra till att förstärka ett hållbart genomförande av VGR:s huvuduppdrag inom hälso- och sjukvård, kollektivtrafik, regional utveckling och kultur.

Datum: 2025-03-18

Dokumentnamn: Uppföljning av Västra Götalandsregionens hållbarhetsmål 2024

Diarienummer: RS 2022-02667

Beslutad av: Regionstyrelsens hållbarhetsutskott

Grafisk produktion: VGR Inhouse

Foto: Getty Images (framsida), Jonas Ingman (s. 4), Paul Björkman (s. 8, 27), Eddie Löthman (s. 13), Garbis Sarafian (s. 15), Emma Bergman (s. 17), Stina Gränsfors (s. 18), Camilla Lindberg (s. 22)

Sammanfattning

Uppföljningen av hållbarhetsarbetet för 2024 visar på resultat som går i rätt riktning för att nå VGR:s hållbarhetsmål 2030 men visar samtidigt att flera utmaningar kvarstår för att nå en förflyttning mot uppsatta mål. Avgörande

för utvecklingen mot ett hållbart VGR är det uthålliga arbetet och engagemanget som finns i våra förvaltningar och bolag tillsammans med integrering av hållbarhet i styrning och ledning.

Viktiga resultat för 2024

- **VGR:s direkta växthusgasutsläpp** minskade med 53 procent, vilket är två procentenheter lägre jämfört med föregående år. Ökad drivmedelsförbrukning samt sänkt reduktionsplikt för diesel och bensin har medfört att växthusgasutsläppen ökat trots ökad andel fossilfritt i kollektivtrafiken och minskad energianvändning i fastigheter.
- **Andelen fossilfria transporter** var totalt 89 procent, vilket är en ökning med 4 procentenheter sedan föregående år. Störst andel transporter sker inom kollektivtrafiken där 92 procent var fossilfria. Elektrifieringen av kollektivtrafikens fordonspark och VGR:s övriga fordon har fortgått. För att nå målet behövs en fortsatt övergång till elfordon, utbyggnad av laddmöjligheter samt övergång till mer fossilfria drivmedel för ambulans transporter.
- **Energianvändningen i VGR:s samlade fastighetsbestånd** har fortsatt att minska till 146 kWh/m². Resultatet är en effekt av investeringar i energiåtgärder och energioptimering i fastighetsbeståndet. Delmålet till 2025 har uppnåtts och bedömningen är att det finns goda förutsättningar att nå energihalveringsmålet till 2030 under förutsättning att fortsatta investeringar görs i samma takt.
- **Användningen av utvalda förbrukningsprodukter** med stor miljö- och klimatpåverkan såsom undersökningshandskar, undersökningsförkläden och värmejackor i engångsutförande ligger kvar på en minskning på 10 procent, likt föregående år. Resultatet visar att ytterligare insatser behövs för att ställa om till mer resurseffektiva och giftfria produkt- och materialflöden.
- **Andelen ekologiska livsmedel** ligger kvar på 49 procent, likt föregående år. Anledningen är fortsatt höga livsmedelspriser i kombination med brist på ekologiska produkter periodvis och ett ansträngt ekonomiskt läge för verksamheterna. Ytterligare insatser behövs för att öka andelen ekologiska livsmedel för att nå målet till 2025.
- **Systematiskt arbete för att identifiera och agera vid risk för suicid** finns i 89 procent av hälso- och sjukvårdsförvaltningarna vilket är en ökning jämfört med 2023. Det systematiska arbetet innebär bland annat att de har suicidriskplaner, suicidriskombud och genomför utbildningar.

- **Systematiskt arbete med aktiva åtgärder mot diskriminering enligt diskrimineringslagen** uppges finnas i 50 procent av VGR:s förvaltningar och bolag, medan 44 procent svarar att de arbetar delvis systematiskt med detta. Resultatet visar att arbetsgivarperspektivet kring diskriminering behöver stärkas för att leva upp till lagen.
- **Etablerade forum eller processer för delaktighet och dialog** med verksamhetens målgrupp finns i 88 procent av VGR:s förvaltningar och bolag. Utvecklingsinsatser behövs för att ytterligare ta tillvara på synpunkter från dialogerna för att bidra till verksamhetsutveckling och ökad tillit till VGR som organisation.
- **Upplevelse av vård på lika villkor** är lägre i VGR än för riket. 54 procent (kvinnor 48 procent, män 60 procent) uppfattar att VGR erbjuder vård på lika villkor, det vill säga att det är behovet av vård som avgör, inte ålder, kön, födelseland eller dylikt. För att öka jämlikheten behövs att omotiverade skillnader identifieras och åtgärdas samt att ett jämlikt bemötande säkerställs.

Innehåll

Sammanfattning	3
Västra Götalandsregionens hållbarhetsmål.....	6
Övergripande hållbarhet	7
Resurseffektivt och giftfritt	8
Låg klimatpåverkan.....	11
Främjad biologisk mångfald.....	15
Miljöledningssystem	17
God hälsa och välbefinnande.....	18
Jämlikhet och lika rättigheter	22
Tillit, trygghet och delaktighet.....	26
Klimatbokslut.....	29

Västra Götalandsregionens hållbarhetsmål

VGR:s hållbarhetsmål innefattar Miljömål 2030 och Mål för social hållbarhet 2030 och antogs av regionfullmäktige 2021. Målen gäller för samtliga förvaltningar och bolag samt verksamheter som finansieras av VGR. Målen utgår från Agenda 2030 och visionen ”Det goda livet” och samlar organisationens hållbarhetsambitioner.

Hållbarhetsmålen är integrerade med mål och fokusområden i VGR:s budget för 2024, verksamhetsplanering och årsredovisning.

Om rapporten

Rapporten omfattar VGR som koncern och är en fördjupad uppföljning av hållbarhetsmålen för 2024. Uppföljningen redogör för utvecklingen av målen samt resultat och insatser i förvaltningar och bolag som bidragit till genomförandet av målen. Rapporten utgör också ett underlag för att kunna ta initiativ till åtgärder för att nå ökad måluppfyllelse och stärka VGR:s hållbarhetsarbete.

Bedömning av de övergripande hållbarhetsmålen

Bedömning av de övergripande hållbarhetsmålen har gjorts i enlighet med VGR:s årsredovisning.

- ◆ målet är uppnått
- ◆ målet är delvis uppnått
- ◆ målet är ej uppnått

Bedömning av indikatorer

Bedömningen av utfallet för hållbarhetsmålen indikatorer har gjorts i jämförelse med tidigare år.

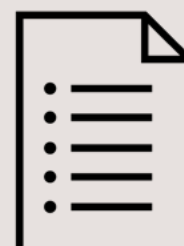
- utvecklingen går åt rätt håll
- det går inte att se en tydlig utveckling
- utvecklingen går åt fel håll
- det saknas underlag för bedömning

Mål i VGR:s budget för 2024:

- Ökad måluppfyllelse för Västra Götalandsregionens hållbarhetsmål

Fokusområden:

- Minska Västra Götalandsregionens miljö- och klimatpåverkan enligt Miljömål 2030
- Öka integreringen av Mål för social hållbarhet 2030 i Västra Götalandsregionens huvuduppdrag

Övergripande hållbarhet

Översyn av VGR:s hållbarhetsmål

En översyn av hållbarhetsmålen har påbörjats med syfte att skapa ett sammanhållet hållbarhetsarbete och anpassa målen till förändringar i omvärlden. Översynen inkluderar analys, aktualitetsprövning av delmål och dialoger med förvaltningar och bolag. I analysarbetet har EU:s direktiv för hållbarhetsrapportering, CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive) använts som ramverk. Arbetet leds av hållbarhetsutskottet med beräknat beslut i regionfullmäktige våren 2026.

Integrering av hållbarhet i styrning och ledning

Integrering av hållbarhet i VGR:s huvuduppdrag, styrande dokument, rutiner och arbets sätt är en framgångsfaktor för långsiktighet och genomförandekraft i hållbarhetsarbetet.

Under 2024 har hållbarhetsmålen arbetats in i Krav- och kvalitetsböcker för Vårdval Vårdcentral och Vårdval Rehab samt i uppdrag till utförare i egen regi. Hållbarhetsmålen har också integrerats i revideringen av trafikförsörjningsprogrammet, strategisk plan för jämlik kollektivtrafik och den regionala transportinfrastrukturplanen. Inom miljö- och regionutvecklingsnämnden pågår utvecklingsarbete kring hållbarhetsperspektiv kopplat till projekt och verksamhetsbidrag.

VGR deltar i Sveriges kommuners och regioners satsning Modellkoncept jämställdhet med målet att integrera jämställdhet i styrkedjan och identifiera jämställdhetsutmaningar i organisationen. Arbetet med att könsuppdelat regionövergripande indikatorer och synliggöra omotiverade skillnader i verksamheten och i besluts- och planeringsunderlag har fortsatt. För att VGR ska vara jämställt behöver jämställdhetsperspektivet tydligare integreras i verksamhet, beslut och prioriteringar.

Hållbara inköp och upphandlingar

En viktig del för att uppnå VGR:s hållbarhetsmål är att säkerställa att de produkter, varor och tjänster som upphandlas och beställs bidrar till miljömässig och social hållbarhet. Det görs genom att ställa hållbarhetskrav i relevanta upphandlingar och säkerställa att uppförandekoden för leverantörer, som utgår från FN-initiativet Global Compact och dess principer för företagens sociala och miljömässiga ansvar, följs. I samarbete med Regionernas nationella kansli för Hållbar Upphandling har framsteg tagits, både genom ökat antal gemensamma avtalsuppföljningar och fler harmoniserade hållbarhetskrav.

Hållbarhetsutbildning

Totalt har drygt 24 000 medarbetare genomfört VGR:s obligatoriska hållbarhetsutbildning. En ny version av utbildningen för genomgång i grupp har lanserats, främst för att underlätta genomförande för medarbetare som inte arbetar vid dator. Versionen ger också andra mervärden i form av ökade möjligheter till dialog och verksamhetsanpassning.

Hållbarhetspriset

Hållbarhetspriset delas årligen ut till enskilda anställda eller verksamheter inom VGR och dess helägda bolag. Syftet är att uppmärksamma insatser som bidrar till organisationens hållbarhetsarbete. Priset tilldelades 2024 Folktandvården Mellerud för deras innovationsarbete där en grupp äldre får tandvårdsbehandling vid ett och samma tillfälle. Arbetet resulterade i att fler patienter blev färdigbehandlade och upplevde mer trygghet, transportererna minskade och personalen upplevde högre arbetstillfredsställelse jämfört med traditionell tandvårdsplanering.

Resurseffektivt och giftfritt

- ◆ Målet bedöms som delvis uppnått för 2024. Energiarbetet har gett resultat. Ytterligare insatser behövs för att ställa om till mer resurseffektiva och giftfria produkt- och materialflöden.

Resurseffektiva och giftfria flöden av produkter och halverad klimatpåverkan från produkter

Hållbar användning av förbrukningsprodukter

Förbrukningsprodukter med stor miljö- och klimatpåverkan har sammanställts i en prioriteringslista. Utvecklingen av antalet köpta produkter och dess klimatpåverkan följs med målet att minska användandet. Utvalda produkter är undersökningshandskar, undersökningsförkläden och värmejackor i engångsutförande. Användningen av produkterna ligger kvar på en minskning på 10 procent, likt föregående år. Det är framför allt användningen av undersökningshandskar som inte minskar i önskad takt. För att nå målen behöver arbetssätt ändras, nya produkter inom de viktigaste materialflödena köpas in och cirkulära system utvecklas.

Hälso- och sjukvården arbetar för att ställa om till mer resurseffektiva arbetssätt. Sjukhusen i väster publicerade under 2024 en forskningsstudie om hur förändrade arbetssätt inom anestesivården kan minska behovet av förbrukningsprodukter och mängden läkemedelskassation. I studien gjordes en jämförande livscykelanalys mellan standardtillvägagångssättet vid total intravenös nedsövning och det studerade mer resurseffektiva arbetssättet. Resultatet visade att det resurseffektiva arbetssättet minskade avfallsmängden och klimatpåverkan med nära 70 procent. Studien har fått stort genomslag både nationellt och i Norden.

Cirkulär möbelhantering

Åter i bruk är VGR:s interna tjänst för cirkulär hantering av möbler. Återbruk av kontorsmöbler har fortsatt att öka under året och resulterade i en klimatbesparing på 156 ton koldioxidekvivalenter¹. Det finns en stor

¹ Koldioxidekvivalent är ett mått för att mäta utsläpp av växthusgaser, uttryckt som den mängd koldioxid som har motsvarande påverkan på den globala uppvärmningen.

potential att stärka styrningen mot återbruk som förstahandsalternativ för att ytterligare minska nyinköpen av möbler.

Cirkulär IT-utrustning

ÅtervinnIT är ett arbetssätt för att återvinna IT-utrustning i VGR. 20 000 IT-produkter såldes på andrahandsmarknaden eller materialåtervanns vilket resulterade i en klimatbesparing på 3 480 ton koldioxidekvivalenter. Det motsvarar 4 666 resor för en person, tur och retur med flyg mellan Stockholm och New York.

Cirkulära byggmaterial

VGR har intensifierat arbetet med återbruk inom byggprojekt. Ett internt återbrukslager har inrättats vid Sahlgrenska sjukhuset vilket skapar bättre möjligheter för resurseffektivitet och minskad klimatpåverkan från byggprodukter. Samverkan med externa aktörer som fastighetsägare, leverantörer och Business Region Göteborg, har resulterat i initiativet Handslaget, där VGR bidrar till att driva utvecklingen av återbruk inom byggsektorn för att främja en storskalig återbruksmarknad.

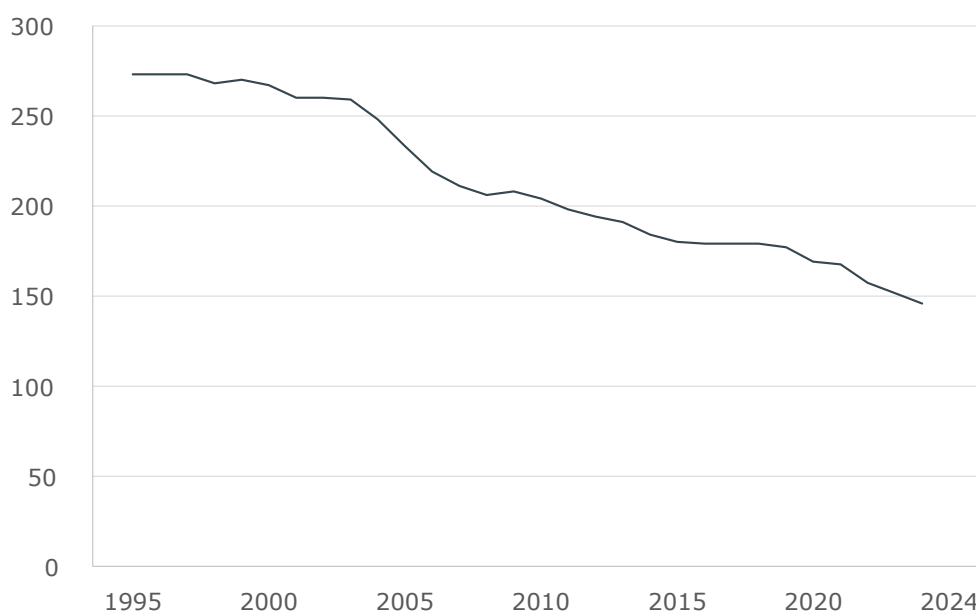
47 procent av alla avslutade ombyggnadsprojekt över 10 mnkr använde återbrukade

produkter, vilket visar att arbetet med cirkulära byggprodukter har fortsatt att utvecklas. Återbruksarbetet i projekten resulterade i en klimatbesparing på 79 ton koldioxidekvivalenter och en avfallsminskning på 206 ton. Det finns stor potential att vidareutveckla den cirkulära materialprocessen inom byggnation för att nå ökad måluppfyllelse. Det behövs fortsatt integrering av återbruksmålet i byggprojekt, upphandling av återbruksleverantörer samt ett gemensamt digitalt systemstöd.

Halverad energianvändning

Energianvändningen ska halveras i VGR:s egna lokaler. Halveringsmålet utgår från 1995 då energianvändningen låg på 274 kilowattimmar per kvadratmeter (kWh/m²). Energianvändningen i VGR:s samlade fastighetsbestånd har fortsatt att minska från 152 kWh/m² 2023 till 146 kWh/m². Resultatet är en effekt av investeringar i energiåtgärder och energioptimering i fastighetsbeståndet. Allt fler energiprojekt har genomförts och den ackumulerade energibesparingen ökar för varje år. Delmålet 2025 har uppnåtts och bedömningen är att energihalveringsmålet till 2030 kommer nås under förutsättning att fortsatta investeringar görs i samma takt.

Energianvändning i VGR:s fastighetsbestånd (kWh/m²)

Ökad produktion av solet

VGR ska öka produktionen av solet i egen regi. Tre nya solcellsanläggningar har installerats där den största anläggningen finns på Spår-vagnsdepå Ringön. Totalt finns produktion från 24 soleanläggningar i VGR. Anläggningarna har bidragit till att öka produktionskapaciteten med knappt 0,6 gigawattimmar (GWh). Totalt uppgår den installerade produktionskapaciteten till 4,5 GWh solet. Bedömningen är att målet till 2030 kan uppnås.

Utfasning av farliga ämnen

Arbetet med att riskbedöma hantering av hälso- och miljöfarliga kemikalier har fortgått och blivit mer systematiserat, vilket är en positiv utveckling. Under 2024 har VGR initierat en upphandling av drifts- och underhållskemikalier där substitution² av hälso- och miljöfarliga kemikalier ingår i avtalsuppföljningen. VGR har ett nära samarbete med andra regioner, Stockholms Stad och Chemsec för att kartlägga förekomst och fasa ut PFAS³.

Minskad miljöpåverkan från läkemedel

VGR arbetar aktivt för att begränsa läkemedelsutsläpp och dess miljökonsekvenser.

Inom hälso- och sjukvården finns rutiner för minskad miljöpåverkan vid hantering av läkemedel och vid läkemedelsbehandling. Rekommendationer för miljövänliga läkemedelsalternativ implementeras i riktlinjer och VGR utfärdar årligen rekommendationer till länets vårdgivare om vilka läkemedel som bör förskrivas vid olika diagnoser. Provtagning av läkemedelsutsläpp från sex sjukhus med fokus på antibiotika och antibiotikaresistens har genomförts, resultatet kommer att sammanställas 2025.

VGR har det nationella samordningsansvaret avseende läkemedel i offentlig upphandling. I samarbete med Regionernas nationella kansli för Hållbar Upphandling har det genomförts kontorsrevisioner på sammanlagt 19 läkemedelsleverantörer. Det nordiska samarbetet med fokus på miljökrav för antibiotika har fortgått under året.

² Substitution innebär att ta bort eller byta ut farliga kemiska ämnen i produkter mot mindre farliga ämnen eller icke-kemiska alternativ.

³ PFAS är en stor och komplex ämnesgrupp som är mycket svåra att bryta ner och vissa har skadliga effekter både för människa och miljö.

Tabell 1. Indikatorer och resultat inom målet resurseffektivt och giftfritt.

Indikatorer	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Målvärde 2025	Målvärde 2030	Utveckling
Procentuell förändring av inköp av utvalda förbrukningsprodukter jämfört med 2021	-7%	-10%	-10%	Ej målsatt	-20%	
Energianvändning i egna lokaler (kWh/m ²)	157	152	146	150	137	
Produktionskapacitet solet (GWh/år)	3,67	3,95	4,5	5	10	
Andel avslutade ombyggnadsprojekt >10 mnkr som byggt in återbrukade produkter	Saknas	Saknas	47%	>30%	100%	

Låg klimatpåverkan

- ◆ Målet om VGR:s direkta växthusgasutsläpp bedöms som delvis uppnått för 2024. Ytterligare insatser behövs för att minska klimatpåverkan från transporter och medicinska gaser.
- ◆ Målet om VGR:s indirekta växthusgasutsläpp bedöms ej som uppnått för 2024 då utsläppsminskningen går för långsamt.

Klimatpåverkan från VGR:s växthusgasutsläpp

Målet om direkta växthusgasutsläpp styr mot att minska klimatpåverkan från VGR:s egna verksamheter. De direkta utsläppen består till största delen av växthusgasutsläpp från kollektivtrafiken (69 procent), följt av utsläpp från el, värme och kyla (21 procent). Klimatpåverkan från de direkta utsläppen har minskat med 53 procent vilket är två procentenheter lägre än 2023. Utsläppen från transporterna har ökat som en följd av ökad drivmedelsförbrukning och sänkt reduktionsplikt. Insatser för elektrifiering av kollektivtrafiken och övriga fordon samt energieffektiviseringar har fortgått. För att nå målet om att minska de direkta växthusgasutsläppen med 85 procent till 2030 behövs en genomsnittlig årlig minskning med minst 5,3 procentenheter jämfört med basåret 2010 (2006 för kollektivtrafiken).

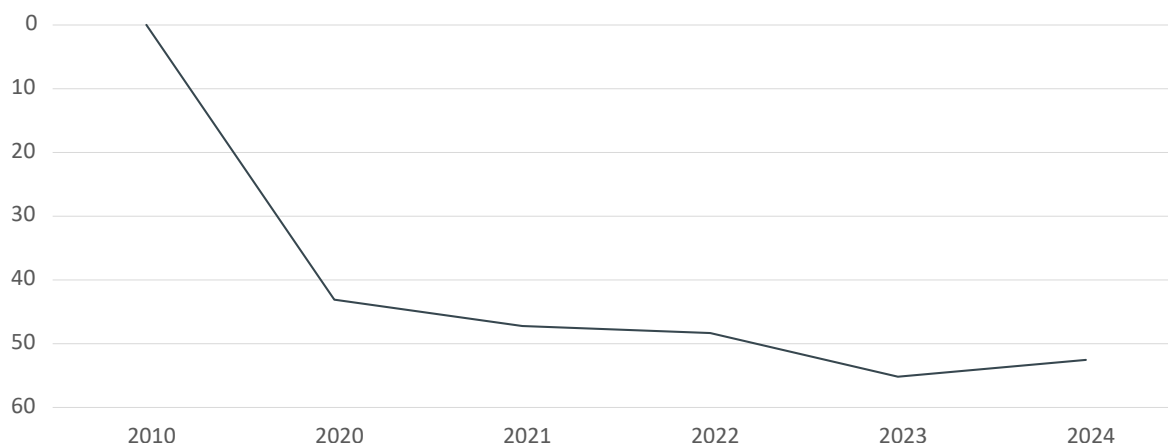
De indirekta växthusgasutsläppen för VGR som organisation följs upp som en del av

klimatbokslutet. I detta redovisas de totala utsläppen, där de största utsläppen består av inköp av produkter, varor och tjänster (66 procent) där utrustning och förbrukningsprodukter inom hälso- och sjukvården står för den högsta andelen, ny- och ombyggnation, ny- och ombyggnation (14 procent), resor och transporter (14 procent) och energi (5 procent), se hela klimatbokslutet på sidan 29. De totala redovisade växthusgasutsläppen uppgick till 625 000 ton koldioxidekvivalenter. Kapitalplaceringar har inte tagits med eftersom osäkerheten i siffrorna är stora och en kvalitetssäkring behöver göras. För att nå målet om 50 procent minskade indirekta växthusgasutsläpp behövs en omfattande omställning, både internt i VGR och i samverkan med andra aktörer.

Minskad klimatpåverkan från byggnation

VGR arbetar för att halvera klimatpåverkan från byggprocesser. För att underlätta valet av klimatförbättrade produkter i byggprojekt

Minskning av VGR:s direkta växthusgasutsläpp (% CO₂e)

har en lista med hållbara produktval tagits fram. Sex nybyggnadsprojekt har färdigställt varav fyra genomförde klimatberäkningar. Klimatreducerande åtgärder genomfördes i två projekt, Spårvagnsdepå Ringön och Axevalla Hästskola vilket resulterade i en minskad klimatpåverkan på 2 122 ton koldioxidekvivalenter. I beräkningen av avslutade projekt och projekt i genomförandeprojektering uppgick den prognostiserade klimatpåverkan till 300 kilo CO₂e per kvadratmeter nybyggd yta. För att nå målet om halverad klimatpåverkan från byggmaterial och byggprocesser behövs ytterligare insatser för att nå ökad måluppfyllelse.

Minskad klimatpåverkan från livsmedel

Klimatpåverkan per sjukhusmåltid har minskat från 0,68 kilo koldioxidekvivalenter per måltid 2023 till 0,56, vilket är en effekt av god måltidsplanering. Det innebär att delmålet om minskad klimatpåverkan från VGR:s sjukhusmåltider till 2025 uppnåddes.

Matsvinnet från sjukhusmåltiderna minskade med 14 procent. Flera insatser har genomförts, bland annat förändringar i menyer och riktade åtgärder för att ersätta maträtter med högt svinn. Bedömningen är att målet om en minskning på 40 procent till 2025 är svårt att nå.

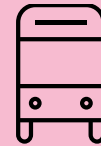
Minskad klimatpåverkan från medicinska gaser

Klimatpåverkan från medicinska gaser har minskat något jämfört med 2023. Förlossningsavdelningarna står för den största användningen av lustgas och sedan 2016 finns det destruktionsanläggningar för insamlad gas. För att nå målet om minskad klimatpåverkan från medicinska gaser till 2030 behövs kraftfullare insatser och/eller ökad destruktion.

Fossilfria transporter

Andelen fossilfria transporter var totalt 89 procent, vilket är en ökning med 4 procentenheter sedan föregående år. Störst andel transporter i VGR sker inom kollektivtrafiken

där 92 procent var fossilfritt 2024, vilket är en ökning med 5 procentenheter sedan föregående år. Elektrifieringen av kollektivtrafikens fordonspark och VGR:s övriga fordon har fortgått. 133 nya laddpunkter har installerats vid VGR:s egna fastigheter och totalt finns nu 535 laddpunkter.

89 %

av VGR:s transporter
är fossilfria

För att nå målet om 100 procent fossilfria persontransporter till 2025 behövs en snabb och kraftfull övergång till eldrivna fordon. För fler elektrifierade transporter behövs fortsatt utbyggnad av laddmöjligheter, både vid VGR:s egna lokaler och externt hyrda lokaler. För att nå målet om 75 procent fossilfria ambulanstransporter till 2025 behövs en snabb och omfattande övergång till fossilfria drivmedel. Ambulansverksamheterna har fått fler fordon som kan köras på fossilfri diesel, HVO, men andelen fossilfria ambulanstransporter har minskat från 44 procent 2023 till 37 procent. Utfallet har påverkats av att reduktionsplikten sänktes från 30,5 procent för diesel och 7,8 procent för bensin till 6 procent för båda bränsleslagen under 2024.

Hållbara resor

VGR:s klimatväxlingsprogram skapar en ekonomisk drivkraft för mindre klimatbelastande tjänsteresor i verksamheterna, och ger samtidigt förutsättningar för insatser som minskar fossilanvändningen inom VGR. Anställdas och politikernas tjänsteresor med privata bilar och med flyg beläggs med en avgift som för 2024 var 4,3 miljoner kronor. Medlen gick bland annat till insatser som främjar hållbart resande.

Resor med privat bil och flyg i tjänst

Resandet med flyg i tjänsten minskade till 59 procent, vilket resulterade i att målet till 2025 uppnåddes. Resandet med privat bil i tjänst ökade för tredje året i rad men är 46 procent lägre jämfört med basåret. Under året har ett arbete påbörjats med att införa Västtrafiks nya företagsportal som ska underlätta hållbara resor i tjänsten. För att öka andelen hållbara resor i tjänst behövs fortsatt arbete med beteendeförändringar och styrning mot hållbara färdmedel.

Hållbar arbetspendling

Resultatet från medarbetarundersökningen visade att 50 procent av arbetspendlingen görs med hållbara färdmedel (gång, cykel eller kollektivtrafik) vilket är en ökning med 2 procentenheter sedan mätningen 2022. Det innebär att målet för hållbar arbetspendling uppnåddes.

Ytterligare 1202 medarbetare införskaffade förmånscykel och totalt sedan införandet är det nu 3685. Under 2024 sattes också 150 skåp för förvaring av cykelbatterier upp vid VGR:s fastigheter.

Hållbar finansiell verksamhet

VGR förvaltade ett fondkapital på cirka 26 mdkr där placeringen av fonderna utgick från EU:s förordning SFDR (Sustainable Finance Disclosure Regulation) för att klassificera fonder. 99 procent av de placerade fonderna var kategoriserade enligt artikel 8 (fonder som främjar miljömässiga och sociala aspekter) och 1 procent enligt artikel 9 (fonder som har direkt positiv påverkan på miljö och samhälle). Från 2023 är fondbolagen skyldiga att rapportera hur stor del av deras fonders innehav som ligger i linje med EU-taxonomin (ett gemensamt klassificeringssystem för ekonomiska aktiviteter som är miljömässigt hållbara) och Parisavtalets klimatmål. Rapporteringen för 2024 omfattade endast två av totalt sex mål i taxonomin: begränsning av klimatförändringar och anpassning till klimatförändringar. Först till årsredovisningen 2026 blir det möjligt att följa upp hur stor andel av VGR:s fonder som ligger i linje med taxonomin.

Tabell 2. Indikatorer och resultat inom målet låg klimatpåverkan.

Indikatorer	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Målvärde 2025	Målvärde 2030	Utveckling
Procentuell förändring av VGR:s direkta utsläpp av växthusgaser jämfört med 2006/2010	-48 %	-55 %	-53 %	Ej målsatt	-85 %	●
Klimatpåverkan vid nybyggnation kg CO ₂ e/m ² nybyggd yta	Saknas	437	300	Ej målsatt	220	●
Procentuell förändring av klimatpåverkan från medicinska gaser jämfört med 2009	-76 %	-71 %	-73 %	Ej målsatt	-85 %	●
Klimatpåverkan från en genomsnittlig måltid, sjukhusmåltider, kg CO ₂ e per måltid	0,73	0,68	0,56	0,6	0,5	●
Procentuell förändring av matsvinn, sjukhusmåltider, jämfört med 2013	-17 %	-10 %	-14 %	-40 %	-50 %	●
Andel fossilfria transporter totalt	84 %	85 %	89 %	Ej målsatt	100 %	●
Andel fossilfria drivmedel för egna personbilar	76 %	76 %	72 %	100 %	100 %	●
Andel fossilfria drivmedel för egna lätta lastbilar	71 %	91 %	76 %	90 %	100 %	●
Andel fossilfria drivmedel för egna ambulanstransporter	36 %	44 %	37 %	75 %	100 %	●
Andel fossilfria köpta godstransporttjänster	94 %	91 %	92 %	90 %	100 %	●
Andel fossilfria drivmedel för kollektivtrafiken	86 %	87 %	92 %	Ej målsatt	100 %	●
Procentuell förändring av antal flygresor i tjänst jämfört med 2016	-54 %	-49 %	-59 %	-50 %	-80 %	●
Procentuell förändring av antal körda kilometer med privat bil i tjänst jämfört med 2016	-51 %	-48 %	-46 %	-50 %	-80 %	●
Andel hållbar arbetspendling	48 % Kv: 47 % M: 52 %	Saknas	50 % Kv: 48 % M: 54 % Annat: 57 %	Ej målsatt	50 %	●

Främjad biologisk mångfald

- ◆ Målet bedöms som delvis uppnått för 2024. Insatser för att stärka den biologiska mångfalden bedöms ligga i linje med fastslagna målvärde. Ytterligare insatser behövs för att kraftigt minska VGR:s negativa påverkan på den biologiska mångfalden.

Hållbart nyttjande av fastigheter med avseende på ekosystemtjänster

Utemiljöplaner vid sjukhusfastigheter

VGR:s utemiljöplaner vägleder utvecklingen av sjukhusfastigheterna för att främja biologisk mångfald och utveckla hälsofrämjande ekosystemtjänster. Utemiljöplanerna ligger även till grund för kartläggning och uppföljning av hälsofrämjande kvalitéer i utemiljön. Vid årets slut hade 10 av 17 utemiljöplaner tagits fram.

Promenadslingor vid sjukhusområden

VGR genomför satsningar på promenadslingor vid sjukhusområden i syfte att gynna den biologiska mångfalden och utveckla arbetet för att fler patienter, medarbetare och besökare ska kunna ta del av slingornas hälsofrämjande effekter. Satsningen syftar samtidigt till att öka kunskapen om biologisk mångfald och den omgivande naturens hälsofrämjande kvalitéer. Högsbo sjukhus och Skaraborgs sjukhus är

först ut med att utveckla promenadslingorna. Konceptet är utvecklat för att kunna appliceras vid samtliga sjukhusområden.

Livsmedel som främjar biologisk mångfald

Ekologiska livsmedel

Andelen ekologiska livsmedel ligger kvar på 49 procent, likt föregående år. Fortsatt höga livsmedelspriser och ett ansträngt ekonomiskt läge i kombination med en periodvis brist på ekologiska produkter på marknaden har gjort det svårt att prioritera en ökning av ekologiska livsmedel.

Regionalt producerade livsmedel

VGR ska öka andelen inköpta regionalt producerade livsmedel. Under året har en mätmetod för att kunna följa utvecklingen tagits fram med basår 2023. Mätetalen redovisar andel primärproduktion med ursprung inom Västra Götalands län och andel förädling av produkt

som slutbehandlats i länet. Andelen inköp utifrån primärproduktion uppgick till 36 procent och ökade med 1 procentenhet från 2023. Det beror främst på att inköp av regionalt producerat kött har ökat. Förädlingen i Västra Götaland uppgick till 42 procent och ökade med 1 procentenhet jämfört med 2023. Utvecklingen beror främst på att inköp av regionalt förädlad kött och bröd ökat. Andelen inköp med svensk primärproduktion uppgick till 80 procent.

Inköp av produkter och material påverkar inte den biologiska mångfalden negativt

VGR ställer krav i upphandlingar som har bäring på biologisk mångfald genom bland annat minskade utsläpp av växthusgaser och föroreningar. Under 2024 inleddes ett arbete med att identifiera möjligheter att minska inköpsens negativa påverkan på biologisk

49 %
av VGR:s livsmedel
är ekologiska

mångfald utifrån förstörda livsmiljöer, överexploatering av arter och invasiva arter. Hållbarhetsprioriterade upphandlingar som bedöms ha störst potential att minska den negativa påverkan på biologisk mångfald har identifierats och ett underlag till leverantörer har utarbetats.

Tabell 3. Indikatorer och resultat inom målet ekosystem och biologisk mångfald.

Indikatorer	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Målvärde 2025	Målvärde 2030	Utveckling
Antal utemiljöplaner för sjukhustomter	2	6	10	Ej målsatt	17	●
Andel ekologiska livsmedel	52 %	49 %	49 %	55 %	60 %	●
Regionalt producerade livsmedel	Saknas	Primärproduktion: 35 % Förädling: 41 %	Primärproduktion: 36 % Förädling: 42 %	Ej målsatt	Ökat	●

Miljöledningssystem

- ◆ Målet bedöms som delvis uppnått för 2024. Miljöledningssystemet har skapat förutsättningar för ett systematiskt miljöarbete samtidigt som ett flertal förvaltningar och bolag återstår för certifiering eller diplomerings.

Tio förvaltningar och bolag arbetar för att utveckla och kvalitetssäkra sina miljöledningssystem enligt standarden ISO 14001:2015. Under 2024 har Södra Älvsborgs sjukhus, NU-sjukvården samt område 2, 6 och gemensam administration på Sahlgrenska Universitetssjukhuset certifierats. Övriga förvaltningar och bolag har tagit stora steg framåt och planerar för certifiering under 2025.

Tolv förvaltningar och bolag arbetar för att bli miljödiplomerade. Under året diplomerades flera enheter på Habilitering & Hälsa, och Folkhögskolorna, Film i Väst och Regionteater Väst startade upp miljöledningsarbetet.

Tabell 4. Indikatorer och resultat inom målet miljöledningssystem.

Indikatorer	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Målvärde 2025	Utveckling
Andel certifierade förvaltningar/bolag	Helt: 10 % Delvis: 20 %	Helt: 10 % Delvis: 20 %	Helt: 30 % Delvis: 20 %	100 %	●
Andel miljödiplomerade förvaltningar/bolag	Helt: 42 % Delvis: 8 %	Helt: 50 % Delvis: 8 %	Helt: 50 % Delvis: 17 %	100 %	●

God hälsa och välbefinnande

- ◆ Målet bedöms som delvis uppnått för 2024. Arbetet med suicidprevention har en positiv utveckling. Ytterligare insatser behövs för att leva upp till barnkonventionens intentioner samt att ställa om till mer förebyggande och hälsofrämjande arbete.

Främja hälsosam uppväxt och fullföljda studier

Hållbart barnrättsarbete

För att VGR ska följa FN:s konvention om barnets rättigheter behöver rutiner och systematik för att omsätta rättigheterna i praktiken integreras i verksamheterna. Viktiga komponenter i VGR:s systematiska barnrättsarbete är kompetens, ombud för barnets rättigheter där barns rätt som anhöriga ingår, prövning och analys av barnets bästa (barnkonsekvensanalys) inför åtgärder och beslut samt att säkerställa barn och ungas rätt till delaktighet.

64 procent av VGR:s förvaltningar och bolag har ombud för barnets rättigheter. Under året har kompetenshöjning i modellen BRA-samtal, Barns rätt som anhöriga, kring att prata med barn genomförts. Den regionala medicinska riktlinjen Barn som anhöriga har reviderats.

13 barnkonsekvensanalyser har genomförts vilket är en minskning jämfört med 2023 då 23 analyser genomfördes.

Ett exempel är Barn och Ungdomshabiliteringens barnkonsekvensanalys inför att all vård för barn och unga med autism i Göteborg skulle samlas i en gemensam mottagning. Förändringen bedömdes vara i linje med barnets bästa och förväntas leda till minskade väntetider och att barnet får den insats som ger störst effekt för hälsa och utveckling. Det förväntas också leda till ökad tydlighet och delaktighet i barnets vård för vårdnadshavare.

Fullföljda studier

Fullföljda studier är en av den regionala utvecklingsstrategins fyra kraftsamlingar. Sedan 2022 finns fyra delregionala kunskapsnoder för arbetet med fullföljda studier med finansiering från VGR. En halvtidsutvärdering visar att

noderna har bidragit till samverkan och mer jämlika förutsättningar för arbetet i kommunerna. Under 2024 togs gemensamt ansvar för Kunskapsbanken www.fullfoljdastudier.se och noderna startade också ett gemensamt projekt med finansiering från Europeiska Socialfonden (ESF).

VGR:s sociala investeringar erbjuder finansiering för utveckling av tvärprofessionella tidiga insatser för barn och unga. Inriktningen och ramverket har utvecklats för att skapa bättre förutsättningar för verksamheter att bedriva och ansöka om sociala investeringar.

Naturbruksgymnasierna arbetar med heltidsmentorerna, elevhälsa och läxhjälp för att minska avhopp, anpassa utbildningarna och bidra till en lärmiljö som främjar elevernas hälsa och studiemotivation. 730 deltagare i folkhögskolekurser uppnådde behörighet till vidare studier vilket är färre än föregående år. Minskade statsbidrag har lett till nedskärningar i verksamhetsvolym mätt i deltagartimmar. Minskade resurser riskerar att långsiktigt försämra folkhögskolornas förmåga att möta samhällets behov, särskilt i landsbygdsområden där de spelar en viktig roll.

Kultur för barn och unga

Samtliga förvaltningar och bolag med kulturinriktning uppger att de arbetar systematiskt med jämlikt erbjudande av kultur för barn och unga.

Ett exempel är Dansa utan krav Borås som bygger på Dans för hälsa, en forskningsbaserad metod för att främja psykisk hälsa hos unga. Regionteater väst bedrev verksamhet för unga i Borås i samarbete med kulturskola och elevhälsa.

Främja hälsosamt åldrande och ofrivillig ensamhet

Viktigt för äldres hälsa är att delta i sociala sammanhang, känna trygghet i offentliga miljöer och att ha sunda levnadsvanor. 76 procent

av VGR:s förvaltningar och bolag uppger att de arbetar, helt eller delvis, systematiskt med förebyggande och hälsofrämjande insatser för äldre. Endast 29 procent av förvaltningarna uppger att de genomfört insatser som syftar till att minska ofrivillig ensamhet.

Ett exempel är Göteborgs Symfoniker som beskriver ofrivillig ensamhet som ett aktivt tema i publikarbetet och de erbjuder musiker till äldreboenden, vårdinrättningar och sjukhus.

Främja psykisk hälsa och suicidprevention

VGR spelar en viktig roll för att förebygga och tidigt upptäcka psykisk ohälsa.

Barns psykiska hälsa

Andelen som har väntat 30 dagar eller kortare till första besök inom barn- och ungdomspsykiatri har förbättrats och låg för tertial 3 2024 på 70 procent att jämföra med 63 procent 2023. En kort väntetid är viktig för att tillhandahålla tidig intervention och stöd för barn och ungdomar med psykiska hälsoproblem.

Barns psykiska hälsa har under en längre tid varit ett prioriterat område i VGR och flera insatser har gjorts för att erbjuda tidiga insatser på nya sätt. En ökad andel barn och unga har tagits om hand av såväl vårdcentraler med tilläggsuppdraget Ungas psykiska hälsa (UPH) som inom barn- och ungdomspsykiatri (BUP). Satsningar som ”En väg in” har bidragit till en mer jämlik hantering av remisser. Trots satsningar och den kraftigt ökande kapaciteten inom vården de senaste åren, förefaller behovet öka än mer.

Suicidprevention

89 procent av hälso- och sjukvårdsförvaltningar uppger att de arbetar systematiskt med att identifiera och agera vid risk för suicid. Det systematiska arbetet innebär bland annat att de har suicidriskplaner, suicidriskombud och genomför utbildningar.

89 %

av hälso- och sjukvårdsförvaltningar arbetar systematiskt kring suicid

Ett exempel är Habilitering & Hälsa som har en förvaltningsövergripande suicidriskplan och lokala suicidriskplaner för flera enheter. Arbetet kopplas till patientsäkerhet och den förvaltningsövergripande suicidriskplanen ska revideras med särskilt fokus på barn och unga. Mottagningarna har utsedda suicidriskombud eller kontaktpersoner och alla medarbetare ska genomgå grundläggande utbildning om suicidprevention i svensk sjukvård.

Främja goda levnadsvanor och hållbart arbetsliv

Hälsofrämjande och förebyggande hälso- och sjukvård

56 procent av VGR:s hälso- och sjukvårdsförvaltningar uppger att de arbetar systematiskt utifrån Socialstyrelsens nationella riktlinjer för prevention och behandling vid ohälsosamma levnadsvanor, 33 procent uppger att de delvis arbetar enligt riktlinjerna.

Ett exempel är Folk tandvårdens arbete med den nya yrkesgruppen hälsopromotörer som övergått i ordinarie verksamhet. Arbetet syftar till att minska kariesförekomsten hos små barn i utsatta områden. Målet är en bättre och mer jämlik munhälsa.

Prioriteringar för det förebyggande arbetet har tydliggjorts genom revideringen av genomförandeplanen för omställningen av hälso- och sjukvården, den digitala egenvården och hälsofrämjande insatser ska byggas ut. En satsning är patientinformationsprojektet för hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande, som ska säkerställa jämlik patientinformation för hälsosamma levnadsvanor. Syftet är att fler invånare får de stöd och verktyg som behövs för att själv stärka sin hälsa via exempelvis 1177.

VGR:s långsiktiga inriktning för folkhälsoarbetet beskrivs i plan för regionövergripande folkhälsoarbete 2024–2028. Ett förslag till nytt gemensamt folkhälsoavtal för Västra Götalands 49 kommuner har tagits fram. Ett gemensamt avtal skapar mer jämlika förutsättningar för det lokala folkhälsoarbetet och underlättar uppföljningen.

Hållbart arbetsliv

VGR ska arbeta för en god och hälsofrämjande arbetsmiljö. Medarbetarundersökningen visar ett resultat för Hållbart medarbetarengagemang (HME)¹ på 78 procent vilket är samma resultat som 2022. Skillnaderna mellan kvinnor och män är relativt små.

Guiden för hälso- och arbetsmiljöarbete finns för att skapa en hållbar och hälsosam arbetsmiljö. Uppdateringar har genomförts i guiderna för alkohol och droger inklusive tobak, skydds- och arbetsmiljöromd samt systematiskt arbetsmiljöarbete, SAM. Två nya guider har publicerats kring hot och våld, otillåten påverkan samt risk- och konsekvensbedömning. De sociala hållbarhetsmålen är integrerade i VGR:s medarbetarpolicy som implementerats i verksamheterna under året.

¹ HME beskriver områdena styrning, motivation och ledarskap.

Tabell 5. Indikatorer och resultat inom målet god hälsa och välbefinnande.

Indikatorer	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Utveckling
Andel förvaltningar och bolag som har ombud för barnets rättigheter	65%	64%	64%	●
Antal genomförda prövningar och analyser av barnets bästa (barnkonsekvensanalys) i förvaltningar och bolag	13	23	13	●
Förvaltningar och bolag med kulturinriktning som arbetar systematiskt med jämlikt erbjudande av kultur för barn och unga	80%	100%	100%	●
Antal deltagare i folkhögskolekurser som uppnått behörighet till vidare studier	680	757	730	●
Andel förvaltningar och bolag som arbetar systematiskt med förebyggande och hälsofrämjande insatser för äldre	45%	Helt: 47% Delvis: 27%	Helt 41% Delvis 35%	●
Andel förvaltningar och bolag som genomfört insatser som syftar till att minska ofrivillig ensamhet	13%	21%	29%	●
Andel som har väntat 30 dagar eller kortare till första besök inom barn- och ungdomspsykiatri (exkl. PVV och MOV)	56%	63%	70%	●
Andel hälso- och sjukvårdsförvaltningar som arbetar systematiskt med att identifiera och agera vid risk för suicid	80%	Helt: 70% Delvis: 20%	Helt 78% Delvis 11%	●
Andel hälso- och sjukvårdsförvaltningar som arbetar systematiskt utifrån Socialstyrelsens nationella riktlinjer för prevention och behandling vid ohälsosamma levnadsvanor	90%	Helt: 50% Delvis: 50%	Helt 56% Delvis 33%	●
Hållbart medarbetar-engagemang – index för motivation, ledarskap och styrning	78%	78%	78% Kv: 79% M: 77% Annat: 64%	●

Jämlikhet och lika rättigheter

- ◆ Målet bedöms som delvis uppnått för 2024. Det kunskapshöjande arbetet kring jämlikhet som bedrivits är positivt. Ytterligare insatser behövs för att synliggöra och åtgärda omotiverade skillnader för att säkerställa en jämställd och jämlik verksamhet och organisation.

Främja kunskap om jämlikhet och lika rättigheter

I VGR ska vi ha kunskap om jämlikhet och lika rättigheter för att kunna följa lagar och konventioner, stärka rättigheterna för varje enskild människa och för att arbeta mer resurseffektivt och nå de som behöver oss mest. 89 procent av VGR:s förvaltningar och bolag arbetar helt eller delvis systematiskt med kunskapshöjande insatser om jämlikhet och/eller mänskliga rättigheter.

Två utbildningar med särskild bäring på jämlikhet och mänskliga rättigheter har varit obligatoriska:

- Hållbarhet för varje människa och för vår planet – obligatorisk för samtliga medarbetare, chefer och förtroendevalda i VGR
- Basutbildning Våld i nära relationer – obligatorisk för medarbetare och chefer inom Hälso- och sjukvården

Utöver dessa erbjuds bland annat utbildningar kring bemötande av personer med funktionsnedsättning, jämställdhet, barnkonventionen och en arbetsplats fri från diskriminering.

Ett exempel är att Kulturförvaltningen har utarbetat en ny utbildning om de nationella minoriteterna och ska bidra till att VGR i högre utsträckning lever upp till lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk.

Identifiera och analysera orättfärdiga skillnader

83 procent av VGR:s förvaltningar och bolag arbetar helt eller delvis systematiskt med att identifiera och analysera verksamheternas målgrupp utifrån ett jämlikhetsperspektiv, vilket kan jämföras med 86 procent 2023. Det görs bland annat genom att utgå från statistik och underlag för att identifiera och synliggöra omotiverade skillnader i behov och utförd verksamhet mellan kvinnor och män, olika

socioekonomiska grupper, geografiskt eller utifrån de sju diskrimineringsgrunderna. En särskild analysmetod är barnkonsekvensanalys som utgår från barnkonventionen. Analyserna ligger sedan till grund för beslut och verksamhetsutveckling för att minska skillnaderna och förbättra verksamheten.

Ett exempel är en kartläggning som Kunskapscentrum för jämlik vård och Vårdanalys har tagit fram av omotiverade skillnader mellan könen inom hälso- och sjukvården. Omotiverade skillnader, eller risk för skillnader, identifierades bland annat inom områden som hjälpmedel, läkemedel och väntetider till vissa operationer och behandlingar. Flera utbildningar riktade till professioner som förskriver läkemedel och hjälpmedel har kompletterats med moment om jämställd vård. Även regionala styrdokument, som medicinska riktlinjer och vårdförlopp, har uppdaterats med information om könsskillnader och jämställd vård.

Främja tillgänglig och inkluderande verksamhet

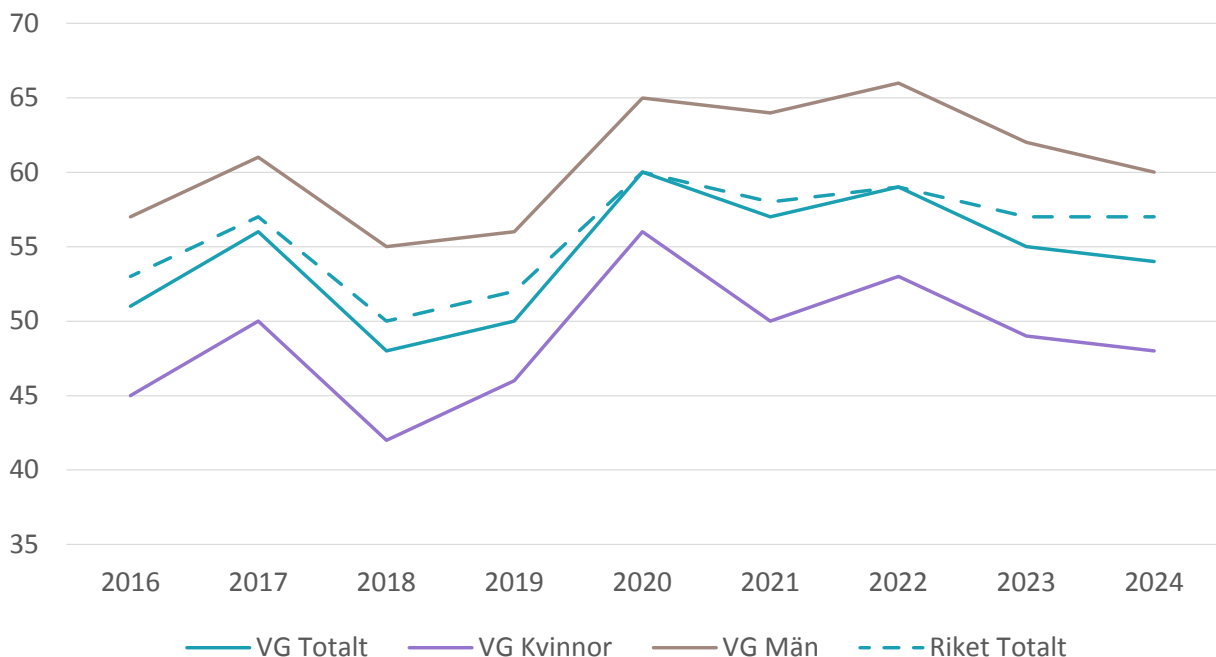
Alla människor oavsett förutsättningar ska kunna ta del av VGR:s verksamhet på jämlika villkor och VGR ska vara en arbetsgivare fri från diskriminering.

Tillgängligt och inkluderande bemötande

54 procent av invånarna i Västra Götaland upplever att vård ges på lika villkor oavsett ålder, kön, födelseland eller dylikt, vilket är en minskning med 1 procentenhet från föregående år. Jämförelsetalet för resten av riket är 58 procent. Kvinnor upplever i betydligt mindre utsträckning än män att vård ges på lika villkor, tillgängligheten till vård är ojämlig geografiskt i Västra Götaland.

Utvecklingsarbete har inletts kring hälsolitteracitet med hänsyn till behov som beskrivs i Strategi för omställningen av hälso- och sjukvården och VGR:s hållbarhetsmål kopplat till en mer jämlik vård och hälsa, patientsäkerhet

Andel i befolkningen som uppfattar att vård ges på lika villkor (%)

samt personcentrerat bemötande. Satsningen består av tre delar; kunskapskonferens, webbinformation på Vårdgivarwebben och utbildning.

Tillgänglig och inkluderande information/kommunikation

Årets granskning av förvaltningar och bolags startsidor på webben visar att endast 54 procent var helt utan allvarliga fel, vilket är en kraftig försämring jämfört med 97 procent för 2023. Orsaken är ett fel i systemet som beräknas kunna åtgärdas inom kort.

Inom regionstyrelseuppdraget om att säkerställa en samordnad, tillgänglig, begriplig och inkluderande information har brister identifierats som resulterat i insatser kopplat till bland annat översättningar, bildstöd och webbplatsutveckling samt kunskapshöjning i organisationen.

Ett utvecklingsarbete har inletts för att uppdatera och utveckla applikationen bildstod.se som erbjuder material med text och bilder/illustrationer som används för ökad tillgänglighet vid information och kommunikation.

Tillgängliga och inkluderande lokaler och miljöer

Tillgänglighetsdatabasen (TD) har påbörjat arbetet med att utveckla en ny version av databasen med syfte att skapa bättre förutsättningar för invånarna att navigera och hitta information. Den ska också ge fastighetsägare och verksamheter bättre förutsättningar att ta fram underlag för analys, prioriteringar och planer för åtgärder kopplat till fysisk tillgänglighet.

En översyn av hur ”Riktlinjer och standarder för fysisk tillgänglighet” används i byggprocessen har resulterat i uppdrag att förtydliga kraven och minska risken för feltolkningar. Syftet är att säkerställa att både lagstadgade och regionens egna tillgänglighetskrav uppfylls.

En arbetsgivare fri från diskriminering

50 procent av VGR:s förvaltningar och bolag instämmer helt och 44 procent svarar att de delvis arbetar systematiskt med aktiva åtgärder mot diskriminering enligt diskrimineringslagen. Detta är lägre siffror än för 2023. Resultatet pekar på att ytterligare insatser behövs för att stärka arbetsgivarperspektivet kopplat till diskriminering.

Under 2024 genomfördes utbildningen En arbetsplats fri från diskriminering vid sju tillfällen. En revidering och utveckling av den regiongemensamma rutinen för Lika-behandling, med målet att ge bättre stöd till förvaltningarna att arbeta med aktiva åtgärder enligt diskrimineringslagen, har inletts.

50 %

av förvaltningar och bolag arbetar systematiskt med aktiva åtgärder mot diskriminering

Tabell 6. Indikatorer och resultat inom målet jämlikhet och lika rättigheter.

Indikatorer	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Utveckling
Andel förvaltningar och bolag som arbetar systematiskt med kunskapshöjande insatser om jämlikhet och/eller mänskliga rättigheter	61 %	Helt: 59 % Delvis: 32 %	Helt: 56 % Delvis: 33 %	
Andel förvaltningar och bolag som arbetar systematiskt med att identifiera och analysera verksamheternas målgrupp utifrån ett jämlikhetsperspektiv	52 %	Helt: 59 % Delvis: 27 %	Helt: 50 % Delvis: 33 %	
Andel i befolkningen som uppfattar att vård ges på lika villkor	59 % Kv: 53 % M: 66 %	55 % Kv: 49 % M: 62 %	54 % Kv: 48 % M: 60 %	
Andel av VGR:s webbplatser som är tillgänglighetsgodkända utifrån granskning	83 %	97 %	54 %	
Andel enkelt avhjälpta hinder i VGR:s sjukhusfastigheter och samhällsfastigheter som är omhändertagna enligt Tillgänglighetsdatabasens inventering	Sjukhus- fastigheter: Värde saknas Övriga fastigheter/ Samhälls- fastigheter: 73 %	Sjukhus- fastigheter: 82 % Övriga fastigheter/ Samhälls- fastigheter: 76 %	Saknas	
Andel förvaltningar och bolag som arbetar systematiskt med aktiva åtgärder mot diskriminering enligt diskrimineringslagen	65 %	Helt: 82 % Delvis: 14 %	Helt: 50 % Delvis: 44 %	
Andel hälso- och sjukvårdsförvaltningar som har rutiner för användning av tolk utifrån språk eller funktionsnedsättning inkl. barns tolkning	89 %	80 %	100 %	

Tillit, trygghet och delaktighet

- ◆ Målet bedöms som delvis uppnått för 2024. VGR har ett systematiskt arbete kring våld, hot och kränkningar. En hög andel av förvaltningar och bolag har forum och processer för delaktighet med verksamhetens målgrupp. Ytterligare utvecklingsinsatser behövs för att synpunkter från dialogerna ska tas tillvara och bidra till verksamhetsutveckling och ökad tillit till VGR som organisation.

Främja ansvarstagande och transparent organisation

VGR ska vara ansvarstagande och transparent för att stärka tilliten i samhället och till VGR som organisation. Senaste SOM-undersökningen visar en nedgång för andelen som tycker att VGR sköter sina uppgifter för såväl hälso- och sjukvård, tandvård, kollektivtrafik som kultur.

Inom VGR:s visselblåsarfunktion för rapporter om missförhållanden har 45 rapporter inkommit fördelat över tio förvaltningar och en privat aktör. Vanligast är rapporter inom områdena Omorganisering och arbetsmiljö, Mutor, korruption och jäv samt Diskriminering, trakasserier, kränkande särbehandling och sexuella trakasserier.

Lagen om offentlig upphandling innebär att VGR som upphandlande myndighet ska visa social och miljömässig hänsyn, vilket omvandlas till krav i våra upphandlingar. VGR arbetar systematiskt enligt uppförandekoden för leverantörer som innebär att mänskliga rättigheter, arbetares rättigheter, miljö och affärsetik ska respekteras och värnas.

Främja frihet från våld, hot, kränkningar och tvång

VGR ska ta ansvar för att tidigt upptäcka och skydda invånare och medarbetare från våld, hot, kränkningar och tvång.

Våld i nära relation

VGR:s kompetenscentrum om våld i nära relationer (VKV) driver och utvecklar det systematiska regionövergripande arbetet.

Samtliga hälso- och sjukvårdsförvaltningar uppger att de arbetar systematiskt med lokalt anpassade rutiner kring att fråga om våld i nära relation. En ny webbutbildning om våld i nära relationer publicerades inför 2024 och 13 000 medarbetare inom VGR har genomfört basutbildningen som är obligatorisk för all hälso- och sjukvårdspersonal. Kunskapscentrum för jämlik vård har tagit fram en regional rutin för att förebygga och hantera kränkningar av patient och närstående.

Arbete har också gjorts kring våld i nära relation hos anställda med en guide om våld i nära relation inom arbetsmiljöarbetet, utbildning för chefer och skyddsombud samt en inarbetad fråga i medarbetarsamtalen för alla medarbetare.

13 000

medarbetare har genomfört basutbildning om våld i nära relationer

Våld, hot och kränkningar ur ett medarbetarperspektiv

I medarbetarundersökningen uppgav 6 procent (kvinnor 6 procent, män 8 procent, annat 11 procent) av VGR:s medarbetare att de varit utsatta för våld eller hot om våld i arbetet

under de senaste 12 månaderna. Resultatet är en liten förbättring i jämförelse med medarbetarundersökningen 2022. 9 procent av medarbetarna upplever sig ha varit utsatta för kränkande särbehandling, 3 procent för diskriminering och 2 procent för sexuella trakasserier de senaste 12 månaderna.

VGR:s rutin för kränkande särbehandling, trakasserier och sexuella trakasserier har reviderats. Chefer, HR och skyddsombud i flera förvaltningar har genomfört utbildningen. En arbetsplats fri från diskriminering som en viktig del i det systematiska arbetsmiljö- och likabehandlingsarbetet.

Främja medskapande och dialog

VGR ska arbeta med medskapande och dialog för att stärka målgruppens inflytande och därigenom höja kvaliteten i verksamheten. 88 procent av VGR:s förvaltningar och bolag har etablerade forum eller processer för delaktighet och dialog med verksamhetens målgrupp, vilket är en liten ökning jämfört med 2023.

Ett exempel är Västtrafiks forum för samverkan med funktionshinderorganisationer, Aktiv involvering. Syftet med forumet är att skapa fördjupad förståelse för tillgänglighetsfrågor

och bidra till en mer hållbar produkt- och tjänsteutveckling. Under 2024 genomförde Aktiv involvering bland annat en insiktsutbildning med fokus på biljettkontroll.

Delaktighet inom hälso- och sjukvården

Vården ska så långt som möjligt utformas och genomföras i samråd med patienten. 79 procent av dem som besökt primärvården upplever att de är delaktiga i sin vård. Män upplever sig mer delaktiga än kvinnor. Patient-, närstående- och brukarråd är viktiga i arbetet med att utveckla och förbättra vården och det personcentrerade arbetssättet.

Samråd med civila samhället utifrån mänskliga rättigheter

Regionstyrelsens beredning för mänskliga rättigheter har fem samråd med 55 föreningar inom det civila samhället i Västra Götaland; samråd för barnrätt, funktionshinder, hbtqi, mänskliga rättigheter och nationella minoriteter. En aktuell fråga under 2024 var hur hälso- och sjukvårdens omställning till digitala vårdtjänster och nära vård kan ske på ett inkluderande sätt. Inspel från samråden har beaktats i revidering av genomförandeplanen för omställning av hälso- och sjukvården.

Barn och ungas delaktighet

VGR är pilotregion i Sveriges Ungdomsråds projekt, Regional Youth Project. Syftet är att öka ungas inflytande och möjligheter att organisera sig i regional politik. Fokus har varit att involvera ungdomar och regionpolitiker i utvecklingsarbetet.

Unga kulturutvecklare på kulturförvaltningen har tagit fram en guide med tillvägagångssätt och stöd till vuxna som ska inkludera unga i

beslutsprocesser. Guiden har spridits till kommuner och regioner samt under den europeiska regionveckan European Week of Regions and Cities i Bryssel. Unga kulturutvecklare har medverkat med ungas perspektiv i utvecklingsarbetet kring kultur- nämndens projektstöd.

Tabell 7. Indikatorer och resultat inom målet tillit, trygghet och delaktighet.

Indikatorer	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Utveckling
Andel invånare som tycker att VGR sköter sina uppgifter inom hälso- och sjukvård, tandvård, kollektivtrafik och kultur	Hälso- och sjukvård: 45 % Tandvård: 50 % Kollektivtrafik: 37 % Kultur: 32 %	Hälso- och sjukvård: 39 % Tandvård: 46 % Kollektivtrafik: 35 % Kultur: 31 %	Hälso- och sjukvård: 35 % Tandvård: 43 % Kollektivtrafik: 33 % Kultur: 28 %	
Andel hälso- och sjukvårdsförvaltningar som arbetar systematiskt med lokalt anpassade rutiner kring att fråga om våld i nära relation	100 %	Helt: 90 % Delvis: 10 %	Helt 89 % Delvis 11 %	
Andel medarbetare som varit utsatta för våld eller hot om våld i arbetet under de senaste 12 månaderna	7 % Kv: 7 % M: 9 %	7 % Kv: 7 % M: 9 %	6 % Kv: 6 % M: 8 % Annat: 11 %	
Andel förvaltningar och bolag som har etablerade forum eller processer för delaktighet och dialog med verksamhetens målgrupp	65 %	86 %	88 %	
Andel patienter som upplever sig delaktiga i sin vård	Öppenvård på sjukhus: 89 % Kv: 88 % M: 89 % Primärvård: 79 % Kv: 79 % M: 80 %	Öppenvård på sjukhus: 89 % Kv: 88 % M: 90 % Primärvård: 80 % Kv: 79 % M: 81 %	Öppenvård på sjukhus: undersöktes inte 2024, nästa undersökning sker våren 2025 Primärvård: 79,4 % Kv: 78,2 % M: 81,1 %	
Andel medarbetare som upplever sig ha möjlighet att delta i planeringen av hur sitt arbete ska utföras	73 %	73 % Kv: 74 % M: 73 %	73 % Kv: 73 % M: 74 % Annat: 54 %	

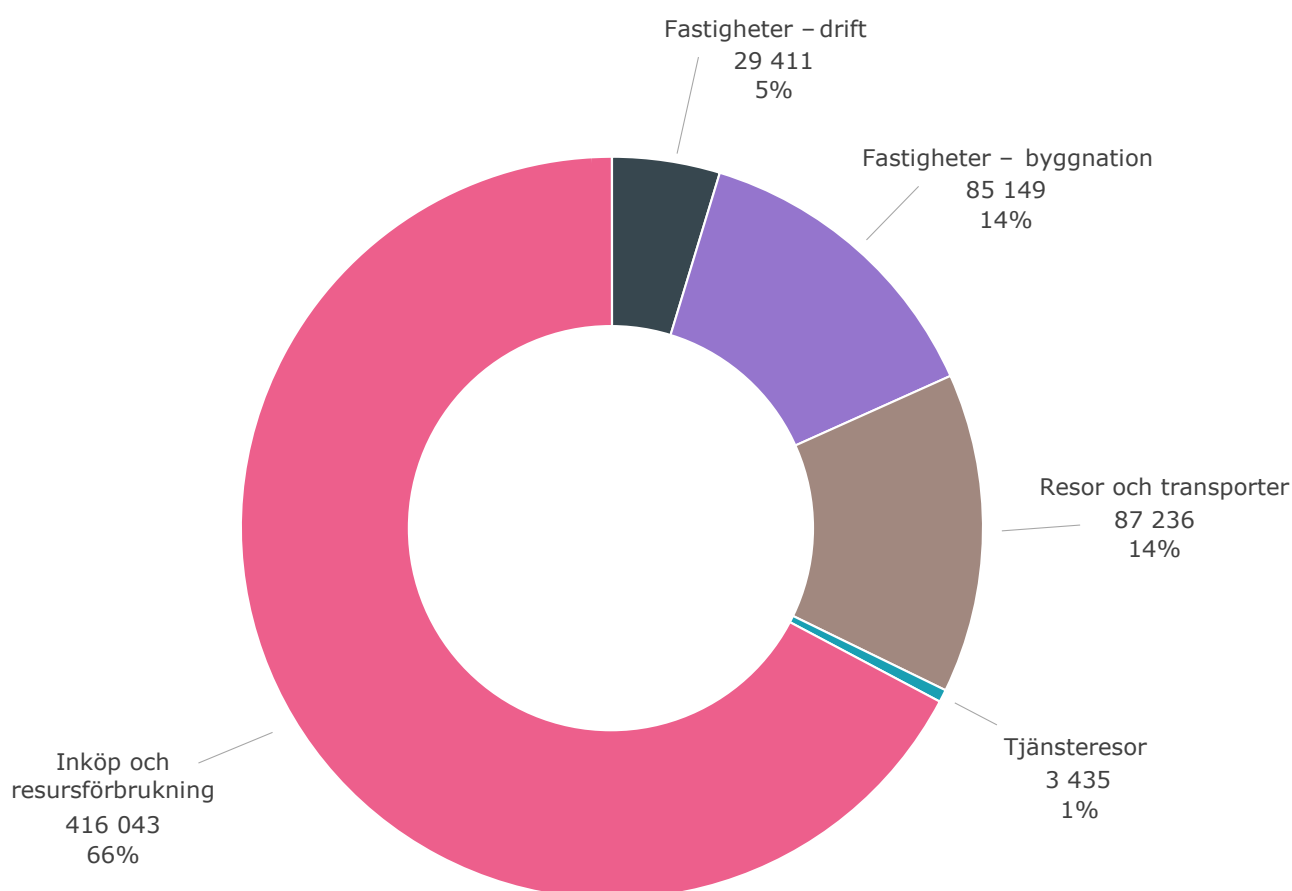
Klimatbokslut

Klimatbokslutet är framtaget enligt den internationella standarden Green House Gas Protocol, i samarbete mellan SKR (Sveriges Kommuner och Regioner) och Regionernas nätverk för klimatberäkningar. Klimatbokslutet visar på de siffror som finns tillgängliga och blir för varje år mer heltäckande.

De största utsläppen för VGR som organisation 2024 består av inköp och resursförbrukning (66 procent), resor och transporter (14 procent), fastigheter byggnation (14 procent), och fastigheter drift (5 procent). De totala redovisade utsläppen uppgår till 625 000 ton koldioxid-ekvivalenter (CO₂e).

Klimatbokslutet består dels av uppmätta mängder där dessa finns tillgängliga medan andra är uppskattade utifrån ekonomiska inköpsvolymen. De rader i tabellen som visar på noll koldioxidutsläpp innebär att det saknas tillgängliga siffror, däremot genererar VGR utsläpp inom dessa kategorier. Undantag gäller för posten tvätteri-tjänster då utsläppen från tvättprocessen ingår i övriga poster. Kapitalplaceringar har exkluderats eftersom osäkerheten i siffrorna är stora och en kvalitets-säkring behöver göras.

Totala utsläpp exklusive kapitalplaceringar (ton, CO₂e %)

Tabell 8. Klimatbokslut i VGR. Scope 1 visar direkta växthusgasutsläpp som omfattar utsläpp från källor som ägs eller kontrolleras av VGR, scope 2 utsläpp från inköpt energi, och scope 3 indirekta utsläpp från värdekedjan. De totala utsläppen är posterna scope 1–3 sammanslaget.

Klimatbokslut VGR	Scope 1 [ton CO ₂ e]	Scope 2 (location based method) [ton CO ₂ e]	Scope 3 [ton CO ₂ e]	Totalt [ton CO ₂ e]	Andel av totalt utsläpp (exkl. kapitalplaceringar)	Andel av totalt utsläpp (inkl. kapitalplaceringar)
Fastigheter - drift	1 748	21 654	6 009	29 411	5%	5%
El	0	13 009	3 777	16 786	3%	3%
- Varav egna fastigheter och anläggningar	0	10 863	3 252	14 115	2%	2%
- Varav hyrda fastigheter och anläggningar	0	2 146	525	2 671	<1%	<1%
Fjärrvärme/kyla	293	8 645	1 676	10 614	2%	2%
- Varav egna fastigheter	293	5 138	669	6 101	1%	1%
- Varav hyrda fastigheter	0	3 507	1 006	4 513	1%	1%
Uppvärmning med egen panna	761	0	338	1 099	<1%	<1%
Reservkraft	407	0	91	498	<1%	<1%
Köldmedieläckage - fastigheter	287	0	0	287	<1%	<1%
Vattenförbrukning och yttre skötsel	0	0	127	127	<1%	<1%
Fastigheter - byggnation	0	0	85 149	85 149	14%	14%
Resor och transporter	29 577	15 888	41 771	87 273	14%	14%
Allmän kollektivtrafik	20 874	15 048	31 225	67 147	11%	11%
Särskilda persontransporter/särskild kollektivtrafik	5 555	318	3 206	9 080	1%	1%
Elevpendling - skolor	0	0	0	0	0%	0%
Besökare - kulturevenemang	0	0	0	0	0%	0%
Ambulans (bil/flyg/helikopter)	2 787	147	977	3 949	1%	1%
Egna godstransporter	361	374	407	1 142	<1%	<1%
Inköpta godstransporter	0	0	4 853	4 853	1%	1%
Betalda patientresor	0	0	1 102	1 102	<1%	<1%
Ej betalda patientresor	0	0	0	0	0%	0%
Arbetspendling	0	0	0	0	0%	0%
Köldmedieläckage - egna fordon	0	0	0	0	0%	0%

Klimatbokslut VGR	Scope 1 [ton CO ₂ e]	Scope 2 (location based method) [ton CO ₂ e]	Scope 3 [ton CO ₂ e]	Totalt [ton CO ₂ e]	Andel av totalt utsläpp (exkl. kapital-placeringar)	Andel av totalt utsläpp (inkl. kapital-placeringar)
Tjänsteresor	882	9	2 545	3 435	1%	1%
Flyg	0	0	1 620	1 620	<1%	<1%
Tåg	0	0	343	343	<1%	<1%
Buss	0	0	0	0	0%	0%
Sjöfart	0	0	0	0	0%	0%
Taxi	0	0	3	3	<1%	<1%
Egenägda och leasade fordon	271	9	165	445	<1%	<1%
Hyrbil	0	0	0	0	0%	0%
Privat bil i tjänst och förmånsbil	610	0	175	785	<1%	<1%
Hotell	0	0	238	238	<1%	<1%
Inköp och resursförbrukning	3 042	0	413 001	416 043	67%	67%
Medicinska gaser	3 042	0	0	3 042	<1%	<1%
Tvätteritjänster	0	0	0	0	0%	0%
Livsmedel	0	0	6 370	6 370	1%	1%
Övergripande material och tjänster (exkl. kapital-placeringar)	0	0	12 943	12 943	2%	2%
IT och Kommunikation	0	0	23 077	23 077	4%	4%
Inköpta fordon	0	0	9 738	9 738	2%	2%
- Varav bussar (inkl. underhåll)	0	0	0	0	0%	0%
- Varav tåg (inkl. underhåll)	0	0	0	0	0%	0%
- Varav personbilar och utryckningsfordon (inkl. underhåll)	0	0	0	0	0%	0%
- Varav övrigt (t.ex. båtar, lantbruksfordon, lastbilar, inkl. underhåll)	0	0	0	0	0%	0%
Facility Management	0	0	21 920	21 920	4%	4%
- Varav bevakning, säkerhet och värde transporter	0	0	0	0	0%	0%
- Varav textilier	0	0	1 162	1 162	<1%	<1%
- Varav lokalvård (tjänster och material)	0	0	0	0	0%	0%
- Varav möbler	0	0	2 133	2 133	<1%	<1%
- Varav övrigt (outsourcing, post och porto, Övrigt facility management)	0	0	0	0	0%	0%

Klimatbokslut VGR	Scope 1 [ton CO ₂ e]	Scope 2 (location based method) [ton CO ₂ e]	Scope 3 [ton CO ₂ e]	Totalt [ton CO ₂ e]	Andel av totalt utsläpp (exkl. kapitalplaceringar)	Andel av totalt utsläpp (inkl. kapitalplaceringar)
Vårdrelaterad utrustning och förbrukningsvaror	0	0	138 602	138 602	22%	22%
- Varav hjälpmedel (inkl Fysioterapi)	0	0	23 071	23 071	4%	4%
- Varav medicinsk grundutrustning (inkl. tandvårdsutrustning)	0	0	7 667	7 667	1%	1%
- Varav förbrukningsvaror (diabetesspecifika, tandvård, Inkontinens och stomi, Nutrition, Sårvård)	0	0	0	0	0%	0%
Läkemedel och tillhörande tjänster (exkl. klimatpåverkande gaser)	0	0	48 206	48 206	8%	8%
Vård- och tandvårdsrelaterade tjänster	0	0	12 689	12 689	2%	2%
Medicinteknik och relaterade förbrukningsvaror	0	0	139 456	139 456	22%	22%
Avfall	0	0	0	0	0%	0%
Naturbruk	1534	0	304	1838	<1%	<1%
Arbetsmaskiner för naturbruk	6	0	64	70	<1%	<1%
Djurhållning och markanvändning	1528	0	0	1528	0%	0%
Inköp kopplade till naturbruk	0	0	240	240	0%	0%
Hel- eller delägda bolag (övriga områden)	0	0	0	0	0%	0%
Övrigt	0	0	3 337	3 337	1%	1%
Förskrivna läkemedel	0	0	3 337	3 337	1%	1%
Totalt exkl. kapitalplaceringar	36 783	37 551	552 115	626 449	100%	100%
Kapitalplaceringar	0	0	0	0	-	0%
Totalt inkl. kapitalplaceringar	36 783	37 551	552 115	626 449	-	100%

Hållbarhet för varje människa och för vår planet

Läs mer om Västra Götalandsregionens
hållbarhetsmål: www.vgregion.se/hallbarhet